

– Я в дитинстві годинами міг сидіти і дивитися, як вишиває мама...

– Справді, я кілька разів читаю і перечитую твір. Євангеліє, скажімо, читала двадцять років поспіль і лише тоді розпочала роботу над ним. Текст повинен бути близьким геть до рідності, співзвучним моему світогляду і настроям, чіпляти за живе і надихати. Моя душа просякає, наповнюється самим духом того чи іншого твору, і тоді він починає звучати в мені. Живу ним, прокидаюся вранці і засинаю з його словами. Ми із книгою на той час поєднані духовною пуповиною...

– Чи побачили ви візуалізацію вишитих Євангелій ще задовго до їх створення?

– Так. Багато хто цікавиться, чи, бува, вони не приснилися мені. Ні, у снах не приходили. Хоча, до слова, сни маю досить цікаві... У мене, як і в будь-якої нормальної творчої людини, багато ідей народжується в уяві. Твої руки ще цього не практикували, а ти вже чітко знаєш, як і що слід робити...

– Під час роботи над Євангеліями загальна концепція цього, сказати б, вишитого видання – єдиного у світі – змінювалася?

– Мабуть, ні, не змінювалася. Моя душа визріла, доросла до цієї роботи. Як сказала колись Марія Петрових, «дожаждалась» цього сакрального процесу. Руки теж виявилися готовими, бо досвід отримала чимало в роботі над попередніми книгами. А різниця між тим, що було задумано, і тим, що вийшло... Не все склалося так, як гадалося. Кожна книга ніби сама корегувала свій зовнішній вигляд у процесі роботи. Розбіжності між тим, що планувала зробити і кінцевим результатом, звісно, були. Невеликі, зоправда. Це, здебільшого, пов'язано із технікою вишивання, розміщенням текстів.

– Тут пригодився ваш досвід вишивання «Кобзаря» видання 1840 року, коли випробувано всю технологію створення сторінок...

– Так, я вже виробила свої шрифти букв (українських, англійських і польських), на які оформила авторське право, а Четвероєвангеліє вишивала українською гарнітурою. Використовувала найякісніші нитки DMC – французького виробника. Тексти, зрозуміло, вишивала чорною ниткою завтовшки 1 міліметр за допомогою техніки «стібок», аби

– О, з голками, точніше, з голкою, окрема історія. Для когось вона звичайний швейний інструмент із одним вушком і негострим наконечником. А для мене – приятелька, невтомна і витривала помічниця. Нею вишитий Шевченковий «Кобзар», Франкова «Народна пісня», книга Ліни Костенко «Я поцілую мальву у щоку» та фоліанти чотирьох Євангелій. Також нею вишивала весільний подарунок доньці, велику кількість ялинкових іграшок зі старовинним орнаментом Олени Пчілки, нею працювала над оздобленням чималої кількості вишиванок для рідних. Тому ця голка для мене цінніша за будь-які діаманти! Вона побувала зі мною у багатьох країнах світу, адже куди б я не їхала, беру з собою вишивання. Саме вона надихнула мене створити колекцію голок: старовинних, нових, іноземних, вітчизняних, для зрячих і незрячих. Приємно тримати в руках стару голку, якою, скажімо, на Сході у дев'ятнадцятому сторіччі послуговувалися жінки під час вишивання, уявляти родину, роботу, у якій вона брала участь. Маю навіть японські голки для незрячих – вони із двома вушками. І придбала їх, до речі, у Львові.

– На якому етапі книжка «одягається» у палітурки?

– Коли складені і склеєні одна до одної вишиті сторінки. Це досить відповідальна робота. Бо ж один хибний крок – і можна зіпсувати роботу, якій присвятила два роки життя. Тому використовую лише натуральну і якісну, попередньо вишиту, шкіру та твердий картон. Деревом чи фанерою не послуговуюся, бо фоліанти і так нелегкі – їхня вага становить п'ять чи дев'ять кілограмів. Якщо до цієї ваги додати ще бодай два – це вже сім чи одинадцять. Враховуючи габаритність книги, може скластися таке враження, що вона буде доступна лише силачам. Моє ж бажання, щоб вона була доступною усім охочим читачам.

– Як виникла думка вишивати сторінки книг різними розмірами?

– Усе творилося поетапно, за принципом «мистецтва маленьких кроків» Антуана де Сент-Екзюпері. Спершу виникла ідея створити «Бібліотеку вишитих казок», адже у сировій збірці їх чимало (йдеться про книжку Андрія Медведєва «У парі з ангелом» – В. М.). Саме його твори і надихнули мене на створення мистецьких книг, які б припали до душі